

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   ความคิดทางสังคมในวรรณกรรมสมัยสุโขทัย

ชื่อผู้เขียน   นางสาววารีย์   สามารถ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาปรัชญา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

ผศ. รุ่งเรือง   บุญไญรส   ประธานกรรมการ

รศ. เอมอร   ชิตตะโสภณ   กรรมการ

รศ. ดร. สุวิทย์   รุ่งวิสัย   กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาเอกสาร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความคิดของคนไทยสมัยสุโขทัย จากวรรณกรรม 4 เรื่อง คือ 1) ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช 2) ศิลาจารึกวัดป่ามะม่วง (หลักที่ 4) 3) สุภาพิตพระร่วง และ 4) ไตรภูมิพระร่วง

จากการศึกษาพบว่า ความคิดทางสังคมของชาวสุโขทัย มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับคำสอนในพุทธศาสนาอย่างใกล้ชิดและมีผลต่อความคิดทางสังคมทุกด้าน กล่าวคือ ด้านจริยธรรม แบ่งเป็นหลักปฏิบัติทางโลกและหลักปฏิบัติทางธรรม หลักปฏิบัติทางโลกเป็นหลักปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างเป็นปกติสุข หลักปฏิบัติทางธรรมเป็นหลักปฏิบัติเพื่อเข้าถึงนิพพานหลุดพ้นจากกรรม ความคิดด้านการปกครอง ให้หลักการปกครองโดยธรรม ชักจูงประชาชนให้เป็นพลเมืองดี เพื่อความเป็นสังคมในอุดมคติ ด้านเศรษฐกิจให้เสรีภาพแก่ประชาชนในแนวเสรีนิยม ด้านวัฒนธรรมได้รับอิทธิพลของพุทธศาสนาในรูปแบบของวัฒนธรรมทางจิตใจ และด้านความสำนึกทางสังคมเป็นสำนึกของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสุขความเจริญ

ความคิดทางสังคมจากวรรณกรรมสมัยสุโขทัย เป็นความคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตทุกด้าน ความคิดทางสังคมบางประการ เช่น หลักทศพิธราชธรรม และความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม และการเวียนว่ายตายเกิดยังมีอิทธิพลต่อสังคมไทยมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

Thesis title The Social Thoughts in Thai Literature :
Sukhothai Period.

Author Miss Waree Samat

M.A. Philosophy

Examining Committee :

Asst.Prof. Roongraung Boonyoros Chairman

Assoc.Prof. Em-on Chittasobhon Member

Assoc.Prof.Dr. Suvit Rungvisai Member

Abstract

The purpose of this thesis is to make an investigation of Thai social thoughts as expressed in the four literatures of the Sukhothai period: 1) Ramkhamhaeng's stone inscription 2) Wat Pa Mamuang stone inscription (the Fourth stone inscription), 3) Suphasitphraruang (Proverbs of Phraruang) and 4) Triphumphraruang.

It was found that Sukhothai social thoughts had close relationship with Buddhist teachings which had exercised great influence on the people of Sukhothai. In the sphere of moral life, two lines of thought were followed: (1) the thought concerning the worldly path for a happy life in society. (2) the thought concerning the religious path for attaining Nibbana, transcending the force of Karma.

As for thoughts on government, government by Dharma (the principle of righteousness) was regarded as the main guiding principle in public administration in order to create appropriate conditions for the birth of an ideal society.

In economic life, the Sukhothai people favoured liberal attitudes and practices, therefore full freedom in economic affairs was given and enjoyed by all people.

In matters of culture, the ways of living of Sukhothai people reflected the influence of Buddhism.

Lastly, social consciousness of the Sukhothai people was manifested as personal responsibilities of the ruler or the State, and as the individual concerns for the common life of peace and prosperity.

The social thoughts as contained in the literature of Sukhothai under study were related to all aspects of day-to-day life of Sukhothai people. Some of the social thoughts, beliefs, and practices such as the practice of the Ten Royal Virtues and the beliefs in the law of karma and the cycle of birth and death were continued to the present day.